

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.
Začasno le enkrat na teden.
Uredništvo in upravnništvo:
Ljubljana, Velika Čolnarska ulica št. 19.
Naslov za dopise: Ljubljana p. p. 168.
Naslov za telegrame: »Naprejek«, Ljubljana.
Čekovni račun šte. 14.398.

NAPREJ

Stane mesečno 25 Din začasno 6 Din.
Za inozemstvo 35 Din, začasno 10 Din.
Oglasi:
Prostor 1x55 mm 60 par. Mali oglasi:
beseda 60 par, najmanj 5 Din.
Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se
ne priobčijo. — Rokopisi se ne vračajo.
Reklamacije za list so poštine proste.

Glasilo Jugoslovanske socialno demokratične stranke (JSDS).

Letnik VII., šte. 44
Četrtkova
»Naprejeva« številka
izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilo
Kmetko-delavske zveze
Stane letno 72 Din — mesečno 6 Din

III. kongres Delavskih zbor- nic v Beogradu.

24. in 25. oktobra se je vršil v Beogradu III. kongres delavskih zbornic z dnevnim redom: 1. Splošni gospodarski položaj; referent Z. Topalović. 2. Zakonski osnutek o neposrednih davkih; referent B. Krekić. 3. Stanovnijski zakon; ref. F. Uratnik. 4. Položaj delavcev in izvajanje njih socialne zaštite; ref. Pfeifer, Stanko, Uratnik, Kurtini itd. 5. Volitve v samoupravne ustanove delavskega zavarovanja; ref. Raušer. Kongres se je vršil v dvorani nove stavbe ženske zveze »Kolo srbskih sester«. Navzočih je bilo 218 delegatov. Verifikacijski odbor pa je priznal pravico odločanja samo delegatom, ki so jih poslale zbornice uprave in sicer je določil za 56 delegatov 90 glasov. 152 delegatov strokovnih organizacij ni imelo pravice glasovanja. Navzočih je bilo tudi dovolj gostov. Vlada je bila zastopana po zastopnikih raznih ministrstev, n. pr. za soc. politiko, za trgovino, za kmetijstvo, za rudnike in gozdove, za finance in za zunanje zadeve. Bilo je tudi nekaj novinarjev in nekaj delavcev, ki se zanimajo za delavsko gibanje. Ako vemo, da so se volitve v Delavsko zbornico vršile samo v Sloveniji (in še tu so bile sleparske) in da so vse ostale zbornice uprave (v Zagrebu, Sarajevu, Novem Sadu, Beogradu, Splitu) sestavljene deloma od ministra za soc. politiko, deloma od pristašev SPJ, potem nam je popolnoma jasno, da kongres ni bil izraz volje proletariata v SHS. Tako se je zgodilo, da neodvisne strokovne organizacije CRSO in nevtralni

sindikati: zveza grafičnih delavcev, zveza bankarskih uradnikov, katerim skupaj priznava poročilo 20.000 + 4000 + 2300 = 26.300 članov, niso imeli nobenega delegata, niso imeli tudi nobenega referenta, temveč so odločevali kot referenti in pri glasovanju samo pristaši SPJ. Svobodne, tajne, proporcionalne volitve, pri katerih bi se udeležile brez vsakega terorja vse delavske organizacije, bi bistveno spremenile položaj v delavskih zbornicah. Danes pa vladajo tam pristaši SPJ, čeprav ta stranka nima nobenega vpliva med zavednim delavstvom. Vladajo diktatorično in s sleparijami. Dokaz: volitve v Sloveniji, razpust zbornice v Novem Sadu, čudno postopanje v Splitu, v Zagrebu nočejo razpisati volitev, izključenje neodvisnih sindikatov iz zbornice itd. Šele takrat, ko bo zavedno delavstvo prisililo svoje voditelje, da bodo morali delati po načelih proletarske demokracije, da torej zapustijo fašistične, teroristične in sleparske buržoazne metode, h katerim so se zatekli voditelji, da bi vladali med delavstvom, šele takrat bo Delavska zbornica pravi izraz proletariata in šele takrat bo mogla uspešno braniti interese svojih članov.

Vodstvu kongresa ni bilo toliko za stvarno delo, temveč ono je hotelo samo manifestirati moč SPJ pred buržoazijo. Naivno mišljenje, da buržoazija ne pozna moči posameznih delavskih strank, da je buržoazija manj razredno zavedna kakor proletarijat, da njo lahko proletarijat prevzame, ta oportunistična zmožnost vodstva SPJ je prevladovala tudi na kongresu. Referenti so se pri svojih govorih bolj obračali do načelnikov ministrstev ko

na navzoči proletarijat, resolucije predstavljajo apele na vladu; torej živijo v iluziji (v praznih nadah), da proletarijat dobi pomoči od zgoraj, od buržoazije, od zastopnikov delodajalcev!

Radi vsega tega sta naša dva delegata ss. Leskošek in Klemenčič bila prisiljena stvarno kritizirati metode dela, kakor tudi referate in resolucije, v kolikor so bile zmotne, nemarksiistične. Ker naša grupa ni bila zastopana v glavni komisiji, ki je razpravljala o 1. točki dnevnega reda, zato smo izročili tej komisiji sledeče pismo: Dragi sodrugi! Ker nismo imeli prilike udeležiti se gospodarske ankete Delavskih zbornic 21. avgusta 1926 v Beogradu in ker tudi nismo povabljeni v komisijo, vam pošiljamo priloženo resolucijo, v kateri je razložen naš nazor na gospodarsko krizo in stanje v SHS. Ako komisija ne osvoji takšne resolucije, ki bi se bistveno približevala našemu razloženemu nazoru, prosimo komisijo, da nam dovoli naš predlog kot oddvojeno mišljenje prečitati in zagovarjati na plenumu. S sodružnim pozdravom. Leskošek.

To pismo in resolucijo smo napisali v srbohrvaškem jeziku z ozirom na to, ker je bilo na kongresu 200 srbsko-hrvaških delegatov, ki ne razumejo slovenščine. Toda komisija ni ugodila našemu pismu, ni niti prečitala na kongresu niti pisma niti resolucije, niti ni dovolila našemu delegatu koreferat, da bi zastopal naše oddvojeno mišljenje. Vsled tega je ta resolucija ostala na kongresu prikrita, kar je karakteristično za delo in sistem na kongresu. Zato to resolucijo objavljamo, da bo proletarska javnost videla naše

mišljenje in ga mogla primerjati z mišljenjem oficialnega referenta.

Predlog resolucije o splošnem gospodarskem položaju.

(Predložen na kongresu Delavskih zbornic v Beogradu od delegatov socialdemokratskega kluba Delavske zbornice za Slovenijo in Kmetko delavske zveze.)

I.

Današnja gospodarska kriza v SHS je v zvezi s krizo internacionalnega kapitalističnega gospodarstva. Dočim so bile v prvotnem stanju akumulacije kapitala krize in depresije, ki predstavljajo rušitev gospodarskega ravnotežja, le periodične, torej prehodne, se nahaja gospodarstvo v dobi imperialističnega kapitalizma v trajni krizi. Temelji prvotnega kapitalističnega gospodarstva (svobodna konkurenca in svetost privatne lastnine), ki so vršili po razpadanju fevdalnega gospodarskega sistema revolucionarno ulogo, postajajo danes ovire razvitju gospodarskih sil. Na njihovo mesto stopajo vedno bolj koncerni, monopoli, trusti, karteli in sindikati, ki se razprostirajo po več državah in ki dobežajo višino proizvodnje, cene proizvodov ter razdelitev trgov. Vsled vojne (imperialistične in državljanske) vsled socializacije produktivnih in prometnih sredstev ter nacionalizacije zemlje na vzhodu, je izpodrinjena politična in gospodarska oblast kapitalističnih koncernov in kartelov na velikem delu evropsko-azijskega teritorija. Na drugi strani so se v svetovni vojni Združene ameriške države finančno tako okrepile, da finančno vladajo ne samo v Ameriki, temveč tudi v več Evropskih deželah. Ameriška produkcija je zavladala na tr-

Pregled organizacij JSDS in KDZ od aprila do septembra 1926

(vpoštevajo se samo člani, ki so plačali prispevke, in organizacije, ki so obračunale centralnemu tajništvu JSDS in KDZ v Ljubljani).

Zaporedna šte.	Stalna šte.	Organizacije	Člani „Stoga“	Stalni, javni naročniki „Napreja“	Rednih članov je bilo								Zamudniki	Prispevki teh zamudnikov	1926 v mesecu IX. rednih članov	Izmed teh članov so zadnji mesec plačali po Din																		Centralno tajništvo je prejelo:																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																					
					1926																													70% progres. davka																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																					
					IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Din	p	2				3	4	5	6	8	10	12	15	20	25	30	40	50	75	100	nad 100	pristopnine																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							
																																skupaj	Povr. od člana	Din	p																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				

žičnih, kjer sta popreje plasirala svoje proizvode angleška in nemška industrija. To so faktorji, ki so spremenili gospodarske sile in grupacije na svetu. Trajna kriza v gospodarstvu Evrope je posledica narušenega ravnotežja. Ne izgleda, da se bo to ravnotežje v kratkem času vzpostavilo. Vojne aneksije, kontribucije in dolгови, nove številne carinske meje, ki so prerezale stare gospodarske in prometne zveze so tako premaknile to ravnotežje, da bodo valovi gospodarske krize enkrat v eni, enkrat v drugi deželi še dolgo, enkrat več enkrat manj ogrožali vse dežele, ki so trpele od vojne.

Kapitalistični razred ne išče korenitega izhoda iz te krize, temveč napenja vse sile, da prevale bremena gospodarskih kriz na rame delavnega ljudstva. V tej krizi poskušajo nekateri kapitalisti dobiti čimvečje ekstraprofite in izvršiti čimbrže nakopičenje bogatstva; drugi zopet vidijo izhod iz te krize v novih vojnah, zato podpirajo besno oboroževanje, katerega maskirajo z raznimi mirovnimi i arbitražnimi dogovori.

Trajna brezposelnost, obubožanje širskih ljudskih slojev in splošno gospodarsko in moralno propadanje vse družbe spremlja to krizo. Internacionalna kriza bo dovedla narode do novih vojn, ako se svetovni proletarski demokraciji ne posreči vreči predstavnike današnje-ga sistema in potom organizacije gospodarstva za potrebe ljudstva (a ne za profit) ustvariti predpogoje za novo razvijanje in procvitanje družbe. Zato zahteva proletarska demokracija in njeni predstavniki mednarodno razoroženje, enotni internacionalni dogovor, a za Balkan federacijo balkanskih narodov in dežel, mirovno in trgovsko pogodbo z Rusijo ter z vsemi drugimi sosedi.

II.

Razen teh internacionalnih vzrokov in pojav gospodarske krize, imamo v državi SHS še specialne nacionalne vzroke in pojave. Cele pokrajine so odtrgane od svojih bivših gospodarskih središč, od svojih prirodnih in starih izhodov na morje: Trsta, Reke, Soluna; a nove zveze, novi izhodi in nova pristanišča še niso ustvarjena. Po osmih letih državnega edinstva še zmeraj vlada v vsaki pokrajini posebno menično, trgovsko, zadržno in obrtno pravo, še zmeraj vladajo izjemne odredbe in zakoni, fevdalni običaji v poljedelstvu in cehovske odredbe v obrtnih. Še vedno imamo neenako obdavčenje. Vse pokrajinske samouprave so odpravljene — a nove, odredene z ustavo, še niso oživetvorjene, so ostale na papirju. V državni upravi vlada birokratični centralizem in partizanstvo. Ogromna državna podjetja, ki so že noč a ne v dolgotrajnem razvoju dobila državno upravo, se upravljajo tja v en dan brez premišljenega načrta, brez pravilno sprejetih zakonov, večinoma potom odredb ministrstev, ki se vsak čas menjajo. Korupcija in partizanstvo sta se vgnezdila v teh podjetjih, posebno pa tudi v državnih nabavkah, ki znašajo letno težke milijarde. Forsira se izvoz in produkcija za izvoz, produkcija za potrebo dežele pa se zapostavlja. Vsa bremena take proizvajalne politike nalagajo vladajoči na delavski razred v mestu in na deželi. Indirektni davki so glavni vir državnih dohodkov. Delavne množice po mestih in vaseh vedno bolj obubožavajo. Njihova kupna moč je vedno manjša, kar samo veča krizo, dočim stotisoče delavcev in kmetov nima stanovanja niti človeka dostojne obleke in obuvala niti dovoljne prehrane; dočim mnogo poljedelcev še vedno stanuje skupaj z živino, blodi na stotisoče brezposelnih delavcev in poljedelcev iz vasi v mesta in obratno iščejo dela in kruha, ki ga ne morejo najti niti v mestu niti v vasi.

In vendar domači in tuji bančni kapital ter njegovi profiti v deželi vsak dan rastejo. Velekapital ustvarja na ta način umetno ogromno rezervno armado delavcev, ki ji hoče diktirati vsak dan slabše delavne pogoje. Osemurni delavnik krše v vseh podjetjih, kjer pa še obstoja, so zaslužki tako majhni, da mora delavec delati doma ali drugod še osem ur, da se preživlja.

III.

V takem slučaju je delavcem in poljedelcem odvzeta tudi možnost samopomoči. Občinske samouprave po južnih pokrajinah niso še legalizirane, a tam,

kjer so z zakonom utemeljene, se sistematično kršijo in se izrabljajo za vojaške in državnopravne potrebe. Pokrajinske in okrajne samouprave so ostale na papirju, izjemni zakoni pa se zlorabljajo celo proti onim delavskim in kmečkim organizacijam, ki se borijo za demokracijo in pacifizem. Svoboden tisk, ki odkriva korupcijo in kritizira nered in nemar, se sistematično preganja. Delavske ustanove upravljajo že več let delodajalci ali pa komisariji in imenovane ali pa partizanske uprave. Celotno delavcev zbrani fond za podpore brezposelnih leži v bankah. V taki situaciji kongres Delavskih zbornic poziva delavce in vse demokratsko misleče državljane, da se organizirajo in da se borijo za:

1. Za ljudsko samoupravo v občini, okrajih, pokrajini in državi; za delavsko samoupravo vseh ustanov, ki jih plačujejo delavci, po načelu proletarske demokracije. Da se dosledno temu načelu razpišejo v vseh delavskih zbornicah svobodne proporcionalne tajne in direktne volitve.
2. Za odpravo vseh izjemnih zakonov, ki ovirajo razvitje gospodarstva in svobodno združevanje delavcev in poljedelcev. Za svobodo razrednega boja.
3. Za uvedbo delavske in uradniške kontrole v vseh državnih podjetjih in veleindustrijah.
4. Za osemurni delavnik.
5. Proti oboroževanju in pripravljanju novih vojn.
6. Za odpravo nepravilnega, protustavnega, proporcionalnega davka na delo.
7. Za uvedbo enakega, progresivnega obdavčenja dohodkov in odpravo vseh neupravičenih indirektnih davkov.
8. Proti zaščitnim carinam in draginji, ki jo te povzročajo.
9. Za organizacijo javnih del od strani državnih, pokrajinskih, občinskih in vseh drugih samoupravnih institucij radi zaposlenja brezposelnih.
10. Za izenačenje in moderniziranje meničnih, trgovskih, zadržnih in obrtnih zakonov. Za odpravo cehovskih obrtnih redov, odpravo fevdalnih običajev in fevdalnih načinov izkoriščanja, za zavarovanje poljedelskih delavcev, za podpiranje zadržnega gibanja, delavskega, uradniškega in poljedelskega.

Delavske ustanove, katere plačujejo vsi zavarovani delavci s svojimi prispevki, se bodo uspešno borile za te zahteve samo tedaj, kadar zavladajo v njih mesto današnjih nasilnih metod zopetnačelo proletarske demokracije v praksi njihovem delu.

Delegat Kmečko-delavske zveze:

Lovro Klemenčič.

Za socialno demokratični klub Delavske Zbornice za Slovenijo:

Alojz Leskošek.

Dalje prihodnjič.

Razkrinkani!

Razkritje v zadnji številki »Napreja«, kakšne namene imajo lažiscialisti z OUZD ter kako sodijo o svojih lastnih sodrugih in stanovskih tovariših pri ekspoziturah OUZD, je učinkovalo kakor bomba. Delavci in nameščenci OUZD se zdaj po pravici vprašujejo, čemu so organizirani pri »socialistih«, ko jih ti tako grdo izdajajo in še blatijo povrh kot brezdelce, ki delavskemu zavarovanju krajejo denar.

Po pravici! Socialisti držijo nad vodo samo še režim, ki so mu udani z lasmi in kožo. Izgubijo naj Delavsko zbornico, pa se zruši njihova lažnograda kakor hiša iz igralnih kart. V Delavski zbornici so imeli svoje komisarije, ki jih je bil imenoval dr.

Žerjav; ti so izdelali volilni red, ki bije v obraz vsakemu demokratizmu. A tudi brutalnosti volilnega reda bi jih ne bile obvarovale propada, da niso sleparili na najnesramnejše načine. Zato se jih bo držal očiitek volilnih sleparjev, dokler bo živel spomin nanje.

Hlapec mora delati po volji gospodarja; zato barantajo in kompromisarijo »socialisti« na vse strani; kdor jim več nudi, kdor je voljan podpreti njih skromno politično eksistenco, temu se udinjajo. Od tod »neutrlnost« njih organizacij, ki jo natvezajo nezavednim delavcem. O socializmu pri »socialistih« že davno ni več nobenega sledu; o poštenem razrednem boju še manj. Klerikalci in fašisti vsaj odkrito izpovedujejo svoje versko in nacionalno stališče, »socialisti« pa se gugljajo s svojo »neutrlnostjo« zdaj sem, zdaj tja, kakor cunje v vetru.

V prijateljstvu s kapitalizmom se namreč udobno živi, »merodajni« faktorji ubogajo na migljaj, zavednim dajo čutili tudi roko, če treba. Izključnje številnih delavskih organizacij iz Delavskih zbornic po ministrstvu socialne politike na mig »socialistov« govori več ko debela knjiga o miselnosti teh ljudi. Po milosti pridobljene drobtine prikazujejo kot uspeh razrednega boja, svojo »stranko«, ki je neke v oblakih, pa kot edino nositeljico marksističnih idej... Ironija!

Ko je »Naprej« pred meseci objavil, da se nameravajo nekatere ekspoziture razpustiti, je meščansko in meščansko - delavsko časopisje molčalo, »socialisti« so se potuhnili. Strokovne komisije ni bilo nikjer. Resnično, že smo mislili, da smo slabo informirani; kajti skoraj neverjetno se nam je zdelo, da bi se take stvari reševale brez prizadetega delavstva, brez javne diskusije. Sicer smo jih vedno cenili po zasluženju, a reči moramo, da smo imeli še predbro mnenje o takozvanih »socialistih«. Molčali so, boječe se delavske javnosti in tudi lastnih pristašev, pod odejo pa so skupno s samostojnimi demokrati pridno pripravljali načrte za demontažo skromnih ostankov socialne politike v Sloveniji. Sramota!

Dne 17. oktobra se je vršila »anketa« Strokovne komisije, o kateri smo poročali v zadnjem »Napreju«, dva dni pozneje, v torek, dne 19. oktobra pa je že sklepalo ravnateljstvo OUZD o razpustu ekspozitur. Nihče ni prej vedel o tem, le socialpatriotska »neutrlna« Strokovna komisija je morala imeti vpogled v vse karte. Več ko značilno je, da so za demontažo največ brusili jezike ravno ljubljanski nameščenci OUZD, o katerih pač nihče ne more trditi, da so v tem vprašanju popolnoma neodvisni in svobodni.

Ni ne bi rekli, če bi se zagovorniki demontaže držali dnevnega reda in govorili samo o potrebi razpusta ekspozitur. Ne; toda oni so opletali svoje jezike tudi po časti svojih lastnih sodrugov in tovarišev. To ne sme biti pozabljeno, prizadeti morajo izvajati konsekvence.

Dobro, da je tudi med »socialisti« še par uidevnih ljudi. Melhijor Čobal se je kar ustrašil sklepa Strokovne komisije, pogazil ga je in se uprl na seji ravnateljstva OUZD z vso silo demontaže ekspozitur. Ž njim vred so bili tudi člani ravnateljstva Hojnik, Krajer in Vrečar. Bodi jim priznanje za to.

Namen Likarja, Golmajerja, Čelešnika in drugih se je izjavil. Ekspoziture OUZD niso zadeva kakih stremnikov, temveč one so stvar celokupnega delavstva. O njih ne bodo odločali

odvisni nameščenci OUZD, ki imajo pri tem morda še kake druge namene, temveč tisti, katerim so ekspoziture namenjene in jih tudi vzdržujejo s svojimi prispevki.

Za malenkosti strelja Strokovna komisija z največjimi topovi, ekspoziture OUZD pa je hotela kar na tihem odpihniti. Ako bi se ji to posrečilo, bi »socialisti« kričali na ravnateljstvo OUZD, češ, ono je to sklenilo, v njem imajo demokratije večino. Demokratije bi seve molčali in se v pest smejali; za tako »malenkost« se namreč že izplača biti po nedolžnem opsovan. Psovke niso konj, dobiček bi pa le bil. Ako Strokovna komisija ni imela tega namena, zakaj je ravnala tako tajno? Zakaj ni na anketo povabila delavcev iz prizadetih krajev?

Stvar s tem še ni končana, nasprotniki delavskih dobrin bodo še naprej rovarili. Volk menja dlako, svoje nature pa ne. Zato pozor!

Udarec v zrak.

V »Delavski Politiki« se je Čobal široko razkoračil radi poročila v »Napreju« od 13. t. m. o »anketi« Strokovne komisije radi razpusta več ekspozitur OUZD. Oglasil se je, da bi preklel, pa je blagoslovil.

Najprej stresa svoje rovtarstvo nad »Naprejem«, ki ga imenuje listič. Če Čobal reče, bo že res; no, potem je pa »Delavska Politika« svetovna plahta. V ponos nam je, da so »Naprej« ustanovili delavci (tudi Čobal je bil med njimi), še v večji ponos pa, da ga tudi sami vzdržujejo (in da Čobala tu ni zraven). Odkod je Čobalova miljenka dobila ob volitvah v »Delavsko zbornico stotisoče, tega najbrže niti on sam ne ve, javnost pa še manj. »Naprej« bi lahko 1000 svojih naročnikov odstopil »Delavski Politiki«, pa bi jih imel še vedno več ko ona. Take možnosti ustvarja moč ideje, prihajajoče iz prepričanja, iz srca, ne iz žepa; taka ideja ustvarja čudeže, take čudeže, da je delavcem mogoče brez vsakršnih milijonarskih subvencij vzdrževati »listič«, med tem, ko internacionalno priznani materialisti (v slabem pomenu besede!) iz lastnih sredstev še navadnega »cegeljca« ne zmorejo.

Kdor je prečital oboje »Naprej« in Čobalov odgovor v »Del. Politiki«, mora priznati, da Čobal niti ene stvari ni ovrge, marveč zavaja prefrigano vse na stranpota. Besediči, da ima »Naprej« namen »povzročiti med delavstvom razdor in vzbuditi nezaupanje do sedanjih članov ravnateljstva OUZD (kako pretkano, g. Čobal! namen je prozoren), ki mu pripadajo kot zastopniki Strokovne komisije.« Prosta neresnica, g. Čobal! »Naprej« je točno poročal, da sta poleg Peteljana bila tudi oba navzoča člana ravnateljstva OUZD, Ivan Hojnik in Anton Krajer, na katera se Čobal kot na svoja prijatelja sklicuje, odločno proti razpustu ekspozitur OUZD. Čemu zavijate, g. Čobal?

Poročilo za »Naprej« je bilo napisano takoj po »anketi«, pred sejo ravnateljstva OUZD, ki je bila v torek, 19. oktobra. Odklonilni sklep seje nam je bil znan že v soboto, 23. oktobra; zato smo takoj, predno je v »Del. Politiki« izšel Čobalov napad, napisali članek, v katerem konstatiramo, da so Čobal, Hojnik, Krajer in Vrečar nastopili zoper razpust ekspozitur. Priporočamo g. Čobalu, da ta članek (»Razkrinkani!«) dobro prečita, potem pa vtakne »nesramneža« v svoj žep.

Jesiharstvo ni nikak argument. Mesto da Čobal razsaja nad nami, naj rajši prav pošteno nategne ušesa svojim političnim in osebnim prijateljem, Likarju, Čelešniku in Golmajerju, ki mu tako temeljito kvarijo željnik, na katerem že 40 let gnoji, ruje plevel in reže glave. Namigavanje med vrsticami, da je članek v »Napreju« napisal Kocmur, je značilen za tisto Čobalovo »legendarno poštenost«, ki mu jo je bil poklonil v eni zadnjih številkih blagopokojni Korunov »Socialist«. Komu neki je bil Čobal namenil ta migljaj s kolom? Ne bomo se bavili s tem dosti jasnim namenom, to naj stori Kocmur sam, ako smatra za potrebno (Čobalove besede. Op.). Pribito bodi le, da se Kocmurju še ni bilo treba z revolverjem v roki otepati delavske »na-

Enrilo

Splošno priljubljen

kavni nadomestek

okusen i cenen.

Dobiva se v vseh

dobro asortiranih

kolonialnih trgovinah.

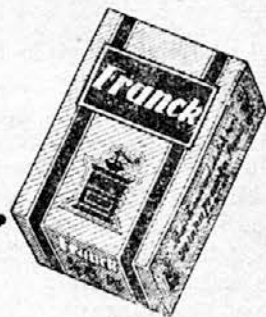

Držite se stare navade

in uporabljajte še nadalje davno preizkušeni

Pravi Franckov kavni pridelek.

Ta pocenjuje kavo, jo krepča in ji daje dober okus.
Tudi k žitu spada neobhodno Pravi Franck.

klonjenosti. Pod našo častjo bi bilo ugotavljati, da se je Čobalovo namigavanje rodilo iz bolesne domišljije, ki ne kaže baš na »legendarno plemenitost«. Ali naj pokličemo v spomin Sitterja, Malovrha, Derčarja, Čepina in druge svedoke »legendarne plemenitosti«? Moti se, kdor misli, da bomo vrgli puško v koruzo, če nas boste ob-streljavali z dum-dum-krogliami.

Tudi Čobal se bo moral sprijazniti z mislijo, da poleg njega, Čelešnika, Likarja, Bohinjca in drugih tudi še kdo drugi lahko javno nastopa in piše, pa naj bo to magari sam Kocmur. V »Naprej« pišejo preprosti delavci po svoji pošteni vesti, pišejo brezplačno in še kaj žrtvujejo, česar pri mnogih Čobalovih osebnih in političnih prijateljih nikoli ne bo. Zato iz lastnih sredstev še »čegeljca« nimajo.

Res je, da se je že 1. 1923 ponovno govorilo o razpustu ekspoziturne OUZD. To je bila zahteva samostojnih demokratov; le poglejte g. Čobal v »Trgovskega Tovariša« iz 1. 1924, kako previdno secira v njem dr. Bohinjec ljubljanski OUZD. Res je tudi, da so takrat Čobal, Kocmur, Hojnik, Krajcar, Vrečer in sploh vsi bili zoper razpust. Ali smo mi kdaj drugače trdili? Narobe. Celotni Likar, Čelešnik in Golmarjer so bili zoper razpust. Zakaj so zdaj ti gospodi drugega mnenja, to bi radi vedeli, to nam povejte, g. Čobal! Tu tiči pes pokopan. Še več. Ali ste bili, g. Čobal, svoje zmage v ravnateljstvu tako gotovi, da se vam ni zdelo vredno o nameravanem atentatu na ekspozituro obvestiti prizadete delavce in sploh vso delavsko javnost? Dvomimo. Ako ste pa bili, čemu potem »anketa« in prazno besedičenje na nji »za« in »proti«?

Vaš napad nas ne zadene, Vaš napad je udarec v zrak.

Naša moč je v zavednosti!

V boju za napredek delavskega razreda ni dovolj, da je delavstvo združeno v svojih poklicnih strokovnih organizacijah. Razredni boj je gospodarski boj, je boj za gospodarsko neodvisnost! Neodvisnost se pa ne doseže z bliščečimi frazami »zedinjenja«, kakor so to dosedaj delali nekateri »delavski voditelji« in pri tem gledali le na svojo pozicijo. Temelj socialistične ideje je skupna last delavnih sredstev in sicer v rokah vse družbe, ki se bori za emancipacijo proletariata.

Koletivne pogodbe so izgubile svojo veljavo, 8 urni delavnik je postal samo kos papirja, delavstvo je izpostavljeno najhujšemu preganjanju — v delavnicah, tovarnah in stanovanjih. Zato smo se odločili prevzeti produkcijo in gospodarstvo v svoje roke. Sočasno naznanjamo, da smo dogradili svojo zadržno

pekarno

v Gaberjih pri Celju šte. 107, poleg Westnove tovarne, v kateri bomo pekli kruh in vsakovrstno pecivo po največji teži in najboljši kakovosti. V Celju imamo na Ljubljanski cesti št. 10 svojo zadržno

čevljarstvo

ki so njeni izdelki naši javnosti posebno pa zavednim delavcem že znani kot prvovrstno ročno delo po najnižjih cenah.

Apeliramo torej na vse zavedne delavce, da nabavite svoje potrebščine le v zadržnem delavskem podjetju. Zahtevajte v trgovinah in gostilnah povsod kruh in žemlje od pekarnarje »Naprej«, ker je to prva res delavska pekarna v Sloveniji.

Splošna gradbena gospodarska produktivna zadruga Naprej, r. z. z o. z. v Celju.

S seje upravnega odbora Delavske zbornice dne 19. oktobra 1926

Čobal otvoril ob 16. sejo in uvodoma kritizira članek, ki je izšel z bombastičnim naslovom v »Slovenecu« in kritizira klerikalce, ker so demagoško pisali o banketu Delavske zbornice. Omenil je, da so bili klerikalci obveščeni pred banketom in da je bil Gajšek za banket: »To je tisti Gajšek, ki me je pozneje napadal v »Slovenecu«.« Neki socialist je napravil medklie, da so klerikalci hoteli še več jesti in piti kakor se je. V dvorani nastane ogorčenje nad klerikalno moralo. Čobal se je dotaknil tudi naprejevcev, ker je tudi »Naprej« pisal o banketu, in pravi, da naprejevcev ne zameri, ker so to grupa, ki živi od demagogije, čudi se le veliki klerikalni stranki, da je padla tako nizko. Leskošek je Čobala zavrnil s primerno kritiko, da je bil »Naprej« upravičen pisati proti absolutizmu in avtokratizmu, ki so ga nekateri ljudje njegove (Čobalove) stranke uganjali.

Zelo huda sta bila nad pisavo »Napreja« oba demokratarka, Urbančič in dr. Bohinjec. Oba sta grozila, da mora biti takih »čevkarij« enkrat konec, ker drugače bodo tudi oni pisali, saj imajo velike cajtunge (tako pravi Urbančič). Dr. Bohinjec je pa rekel, da mora biti tega dela konec, če ne, se bo moralo drugače napraviti. (Morda je mislil na razveljavljanje mandata s. Leskoška?)

Juvan pa niso vseč debate »Pod lipo«, ki se vsak teden vršijo in na katerih se razpravlja tudi o Delavski zbornici, da jo mora on braniti. Juvan naj se kar pomiri o napadih, ker drugače bomo povedali, da v službo Delavske zbornice ne spadajo ljudje, ki so bili drugod radi denarnih nerednosti odpušteni, kakršne on zagovarja. Ime zaenkrat zamolčimo.

Makue je napadal klerikalce, a tudi na »Naprej« je bil hud in bi ga gotovo konfisciral, če bi bil on državni pravdnik.

Za upravni odbor v Celje so izvoljeni: Alojzij Leskošek, Ciril Böhm in Ludvik Krajnc, vsi v Celju. Kot uradnik DZ je nastavljen g. Tavčar, narodni socialist v Ljubljani. Proti nastavitvi sta govorila Sedej in Leskošek, oba sta zahtevala razpis službe.

Pri volitvi delegatov na kongres delavskih zbornic so bili izvoljeni: 6 članov od SPJ, 4 klerikalci in 3 demokrati ter s. Leskošek od KDZ. Potem je bila seja zaključena.

(Op. ured.: Nam se zdi, da je bila ta seja polna samih »napadov«. Pa to se nam tudi zdi, da se za to ni izplačalo dajati dnevnice in sejnine. Zlasti Urbančič, Bohinjec in Juvan imajo v »Jutru« za tako polemiko dovolj prostora.)

Za izenačenje davkov »delajo« demokratarka že sedem let. Večinoma so bili v vladi in vsi vemo, da so delali tako, da bi davčna anarhija ostala in še nadalje pospeševala demokratsko korupcijo. Šli so tako daleč, da so kot očetje in varuhi ustave proglašali to ustavo za neizvedljivo, kar se tiče davkov. Zlasti proti ustavnim določbi, da morajo biti davki progresivni, so se postavili odločno in sicer z izgovorom, da »ljudstvo še ni zrelo«. Torej enako kakor socialpatrioti. Zdaj pa so pritisnjeni ob zid, zato si pomagajo kakor vedo in znajo, da bi se ljudstvu prikupili in vladnemu sporazumu ponagajali — zahtevali so, naj davčni odbor svoje delo takoj konča in predlog za izenačenje davkov naj bo v petih dneh predložen. Klerikalci so to proglasili za demagogijo, kakor je tudi res, »Jutro« pa 28. oktobra odgovarja: »Kje pa naj SDS razvija svoj boj za izenačenje davkov? Ali morda zunaj v hribih, v Beogradu pa naj molči?«

Ta »Jutro« odgovor je napisal gotovo kak bivši »revolucionar«, ki skriva zgodovino preteklih let tako kakor svoje nekdanje prepričanje, če ga je kdaj kaj imel, in ki sedi pri »Jutru« samo radi kruha. Drugače bi svojih gospodarjev ne tolkel tako po zobeh. »Jutro«, ki je pisalo, da »ljudstvo ni zrelo«, bi moralo vedeti, da je treba vzgajati zunaj, ne pa v beograjskem parlamentu. Poslanci dobro razumejo progresivni davek in so zreli zanj, samo ne marajo ga, oni imajo rajši indirektno davke, ki jih plačuje nezrelo ljudstvo! Tintenkuli pri »Jutru« bi vsaj od svojih socialpatriotskih bratov lahko vedeli, da se proti progresivnemu davku niso nikdar branili zreli delavci, pač pa zreli poslanci! In da je zrelost delavcev postavila te poslance na hladno le zato, ker je svoj boj za izenačenje davkov razvijala »zunaj v hribih«, ne pa v Beogradu.

Nesposobnost centralizma kaže zelo nazorno zgodovina podrtega mostu v Skofji Loki. Povodenj 1. 1924 je vzela stari leseni most, letošnja pa je vzela novega, železobetonskega. Ko so delali narhte za tega, so hoteli Ločani višjega in brez stebra v sredi stolu, da bi se voda ob povodnji odtekala brez nevarnosti za most. Tudi razne tvrdke so tako projektirale in tvrdka, ki je most gradila, je trdila celo, da bi bil tak cenejši. A Gradbena direkcija je hotela drugače in njen zastopnik je baje rekel: »Če takega nečete, ga pa sploh ne dobite.« Tako je zmagal centralizem nad samoupravo in most se je gradil proti nasvetom domačinov, ki svojo vodo poznajo. Med graditvijo je tudi voda sama pokazala, da je most prenizek: segala je en meter nad srednji stebel in odnesla je vse ogrodje. In vendar so most tako dogradili in letos ga je voda vzela. (Po »Slovenecu« št. 246.)

Analfabetizem v Jugoslaviji. Rudolf Herceg objavlja v radičevskem »Domu« uradno statistiko analfabetov po pokrajinah naše države. Ljudi, ki ne znajo čitati in pisati, ima:

Slovenija	8%
Vojvodina	19%
Hrvatska in Slavonija	32%
Dalmacija	49%
Srbija	65%
Črna gora	66%
Bošna in Hercegovina	81%
Južna Srbija	83%

Herceg pravi, da je to statistiko iskal od 1. 1922 ko je največji angleški časopis »Times« objavil lažno trditev, da imajo Hrvti po mestih 45%, po selih pa 65% analfabetov. Pri vseh statističnih uradih da so mu rekli, da je prepovedano dajati podatke (minister prosvete je bil takrat Svetozar Pribičević). Šele ko je postal dr. Krnjevič državni podtajnik, je dobil Herceg uradne podatke. Jasno je, zakaj je PP-vlada skrivala pravo statistiko, hotela je potlačiti, da so Hrvti bolj izobraženi od Srbov. Nas zanima seveda tudi Slovenija, iz katere je hotela PP-vlada preseliti vso industrijo na jug. Ali so analfabeti bolj industrijski delavci? — Delavci! Nič se ne dajte prestrašiti po Topalovičevih demagoških grožnjah, češ, 200.000 industrijskih delavcev imamo preveč in vsi se bodo morali izseliti, ali pa iti nazaj h kmetijstvu. To je le centralistična demagogija socialpatriotov, ki skušajo pomagati velekapitalu in so se zato vstulili v delavsko gibanje. Industrijskega delavstva je v Jugoslaviji veliko premalo, le organizirano ni, ker premalo rabi svoje znanje, ker premalo čita in je zato skoro podobno analfabetom. A tudi to ni krivda delavstva, ampak zopet socialpatriotov, ki so ustanavljali nove in nove liste in pisali povsod drugače, da bi delavstvu zmešali stene. A so zato zgubili vso zaslombo med delavci, držijo se le še z denarjem in službami pri socialnih zavodih...

Članek »Socialpatrioti, OUZD in delavstvo«, ki si ga objavil v zadnjem »Napreju«, je privilegirane pastirje patriotizma v tem uradu zadel v živo. Razgalil si jih do nagega in poskrbeli smo, da je

večina nameščencev čitala poročilo o tej famozni anketi. Moralni uspeh ni izostal; še par takih objav, pa bomo popolnoma poznali naše požrtvovalne eksekutorje demokratskih želj. (Ne mislim na vilo v Mostah in na honorar, ki ga dobi neki »obersodrug« od tistih nameščencev, ki kradejo soc. zavarovanju denar, zato, ker sestavlja oziroma prepisuje predavanja.) Pripomniti imam samo še to, da je v uradu javna tajnost, da je za nekoga rezervirano mesto C/V, kar bo odgovarjalo Tvoji trditvi, da bo plačilo za to izdajalsko delo avanzma. V znak hvaležnosti, ker se vsaj en delavski list najde, ki štiti šikanam izpostavljene nameščence OUZD, bomo 1. novembra nabrali prostovoljne prispevke za tiskovni sklad »Napreja«.

O Slavenski banki je izpregovorila naposled tudi »Delavska Politika«; prejkone zato, da se izogne morebitnemu poznejšemu očitku, da je kot kronist molčala. Imenovana banka je prišla, kakor znano, plačilne težave. Nas zanima usoda te banke predvsem zato, ker je njena zgodovina tesno zvezana z zgodovino ljubljanske občinske avtonomije, Trboveljske premogokopne družbe in mnogih socialpatriotskih prvakov. V poučenih krogih se mnogo šepeta, imenujejo se osebe in vsote, ki jih je banka izplačala raznim gospodom. O tem utegnemo povedati še kaj zanimivega.

Najboljši šivalni stroj in kolo

Je »dino le«

GRITZNER in ADLER

GRITZNER in ADLER

za domačo obrt in industrijo v vseh opremlah.

Istotam pletilni stroj DUBIED

Ponk v vezanju brezplačen - Večletna garancija - Delavnica za popravila - Nizke cene, tudi na obroke

JOSIP PETELINC

LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika

Nekdaj je lušno b'lo... Na povratku s svojega potovanja po naši državi so se ustavili češko-slovaški parlamentarci tudi v Ljubljani. Razen pri klerikalcih, ki so se bolj držali svojih lidovcev in hlin-kovcev, se je ta dan opazilo mnogo dolgih komolcev, kolikor jih ni Beograd pravočasno posekal. Pri sprejemu in vodstvu 7 socialistov je stal za ljubljanske »socialiste« na prvem mestu Tone Kristan. Ali se je dr. Soukup muzal! Oficialni sprejem se je izvršil na »neutralnih« tleh prosvetnega oddelka Delavske zbornice v Gradišču. Tu je Kristan prekosil samega sebe. Delil je brošure, »Pod lipo« in »... napredujemo, volitve v Delavsko zbornico, v Sloveniji imajo klerikalci večino, Pribičević, Radič dobi približno 100 mandatov, dr. Bohinjec - Juvanovi socialisti predstavljajo v Sloveniji Musso-linijevo grupo (Telefon zapoje, Halo! Tukaj dr. Bohinjec. Čakamo. — Odgovor: Tukaj smo. Ne bo nič — dr-dr-drrr). Go-stje so poslušali, beležili, čas je mineval, kakor vse mine v tej dolini solz. Tone grabi vajeti v roke, je pisalo lani »Jutro«.

Banketi in še marsikaj. Po zagreb-skem »Morgenblattu« posnemamo, da je bil Tone Kristan začetkom tega meseca v triurni avdijenci na dvoru, po avdijenci pa je bil povabljen na kosilo. »Delavska Politika« tega ne pove; tudi Tone Kristan molči. So ljudje, ki držijo po dve, so pa tudi taki, ki držijo po več želez v ognju. Pri tem ne mislimo Toneta Kristana — njemu je ljubše zlato — pač pa tiste, ki pristavljajo svoj »marksistični« piskerček k bankirski berjavici.

Banket za delavske groše lahko imenujemo pojedinu, ki jo je bila priredila Delavska zbornica na dan po kongresu SPJ povodom seje centralnega tajništva delavskih zbornic v Ljubljani. Na banketu je bil tudi Anton Kristan, samo tega ne vemo, ali kot zastopnik bankirjev, ali kot reprezentant tistih delavcev, ki jih nima za seboj. Banket je veljal malenkost par tisoč dinarjev, toliko, kolikor imajo tri rudarske družine za cel mesec, seve, ako imajo možje delo in ako za sedenje razmere »dobro« zaslужijo. Golmajer je bil na seji upravnega odbora Delavske zbornice ves navdušen za bankete; pravil je, da jih prireajo tudi trgovske in industrijske zbornice, kadar pride več gospodov skupaj. Torej, rudarji in drugi delavci, posebno vi brezposelni, kadar pride Golmajer med vas, priredite mu banket!

Tiskovni sklad.

Zadnji izkaz	Din 10.979.15
KDZ v Gorjah	Din 7.75
Josip Prašnikar, Ljubljana	Din 30.70
α. Koradej v Šoštanj popust od brosur	
Andrej Martinšek, Velenje	Din 16.—
Jakob Jeras, Vitrče (Tacen))	Din 24.—
JSDS na Jesenicah, zbirka	Din 11.—
Rudolf Kompan, Črna	Din 102.—
Gabrijel Pungartnik, Črna	Din 100.—
Katarina Stanovnikova, Javornik	Din 3.—
Neimenovan v Ljubljani	Din 10.—
Robert Lamprecht, Mežica	Din 2.50
Franc Oset, Mežica	Din 20.—
Ivan Pistotnik, Mežica	Din 15.—
Josip Vodopivec, Mežica	Din 5.—
Katrina Prosenčeva, Mežica	Din 20.—
Jožef Topler, Mežica	Din 3.—
Jernej Hercok, Mežica	Din 2.—
Lovro Vidic, Mežica	Din 3.—
Ivan Podkeržnik, Mežica	Din 10.—
Franc Oset, Mežica	Din 12.—
Jernej Krk, Mežica	Din 10.—
Neimenovan, Mežica	Din 10.—
Jože Roblek, Mežica	Din 10.—
Blaž Zagar, Mežica	Din 10.—
Mihael Varmočnik, Store 10 in 10	Din 20.—
Josip Resnik, Store	Din 2.—
Mihael Fretze, Store	Din 2.—
Hermína Resnikova, Store	Din 5.—
Marija Resnikova, Store	Din 5.—
Karl Krajnc, Store	Din 1.—

Skupaj Din 11.461.10

Letošnji svetovni esperantski kongres (XVIII.) se je vršil v Edinburgu, glavnem mestu Škotske. Udeležencev je bi-

lo 960, največ Angležev, potem Nemcev, Holandcev, Špancev, Poljakov, Švicarjev, Francozov, Lahov, Čehov, Japoncev, Madjarov. Jugoslovana sta bila le dva, a ker moramo k Jugoslovanom šteti tudi Bolgare, ki so poslali tudi dva, so bili tam 4 Jugoslovani. Zastopane so bile pa tudi druge dežele: Belgija, Danska, Estonka, Finska, Irska, Islandija, Litva, Norveška, Rumunska, Ruska, Švedska; izven Evrope pa Avstralija, Brazilija, Kitajska, Mehika, Nova Zelandija, Palestina, Južna Afrika, Uruguay in Združene države Sev. Amerike. Žal, da radi pomanjkanja prostora ne moremo več pisati o tem kongresu, omenimo naj samo, kako je samideano Isbrücker, zastopnik holandske vlade, primerjal esperantski jezik s prvo lokomotivo. Ko je izumitelj Jurij Stephenson sestavljal svojo mašino, mu je mati mnogokrat govorila: »Jurij, nikoli ne pojdi!« On pa ni zgubil korajže. Ko je bil stroj že gotov in tir položen, mu je mati še rekla: »Jurij, saj ne pojdi!« Ko je pa Stephenson spustil paro in so se kolesa začela premikati ter stroj teči, je mati hitro zakričala: »Joj, Jurij, saj se ne bo nikdar več ustavila!« — Podobno tudi nekdanji skeptiki niso mogli verjeti, da bo esperanto fungiral, zdaj pa morajo priznati, da esperantskega gibanja nihče več ne ustavi.

Socialpatriot in socialdemokrat.

Za časa največjega razburjenja zaradi volitev v Delavsko zbornico sem sedel z nekimi svojimi znanci pri Dalmatincu. Bilo je to 8. februarja 1926. Pozneje je vstopil neki uradnik OUZD in mi podal roko, ko že poldruugo leto nisva govorila. Razvil se je sledeči razgovor, ki sem ga še istega dne spraval na papir, zdaj pa čutim potrebo ga objaviti, kajti zadnji članki v »Napreju« silijo delavce, da se bolj zanimamo za delavske institucije in njihove gospodarje (socialpatriote v zvezi z delodajalci). Razgovor se je začel in vršil tako-le:

Socialpatriot: »Zakaj delate take neumnosti?«

Jaz: »Kakšne?«

Socialpatriot: »Pri volitvah... Zmirom sem bil organiziran, zdaj pa nisem nikjer, ker je vse razbito!«

Jaz: »Dosti žalostno, če si bil 30 let organiziran, zdaj pa nisi nikjer! Sicer pa ne boš trdil, da se ne udeležuješ! Kot uslužbenec Bolniške blagajne si bil eksponent Glavnega volilnega odbora. Volilni aparat ste imeli v rokah...«

Na to mi ni dal odgovora. Pač pa je začel drugače.

Socialpatriot: »Vi ste teroristi!«

Jaz: »Kdo?«

Socialpatriot: »Bernot, Iza, pa še eden! Vi terorizirate vso maso, da ne more priti do zaključka!« (Op. ured.: Torej »Naprej« je tak terorist? Torej zato ne morete priti do zaključka, da bi vsa masa verjela volku, kako dober pastir da je. Torej ima »Naprej« vendarle nekaj vpliva!)

Jaz: »Ali poznate sklepe Trboveljskega kongresa?«

Socialpatriot: »Nekaj že.«

Jaz: »Če si 30 let bil organiziran, moraš poznati več ko nekaj! Sklenjen je bil progresivni davek — ti pa praviš, da smo stranko razbili. Razbili so jo tisti, ki so ustanavljali druge časopise, ker niso hoteli plačevati progresivnega davka.«

Odšel je ušeljen in se vsedel k drugi mizi. Pozneje se je še enkrat vrnil, ker smo delavci med seboj tako debatirali, kakor mu ni bilo všeč.

Socialpatriot: »Tukaj se agitira med pijanimi ljudmi!«

Jaz: »Ali misliš mene? Tu so priče, da nisem pijan!«

Socialpatriot: »Ne mislim tebe!«

Jaz: »No, vidiš! Delavci sedijo pri kozarcu dalmatince, pa jim očitaš pijanost. Potem moraš pa besede nazaj jemati. Svojih gospodov nadsodrugov pa ne vidiš. Jaz bom povedal nekaj, česar ne bo treba jemati nazaj. Kristanovi so pili po gostilnah in kavarnah šampanjca!«

Socialpatriot: »Ali si jih videl? Ali moreš to dokazati?«

Jaz: »Videl sem jih in sodnijsko to lahko dokažem.«

Potem je mož odšel definitivno.

Na meščanski šoli v Mežici se bo vršilo vpisovanje v prvi razred v četrtek dne 4. novembra od 8. do 12. v prostorih meščanske šole. Pogoji za sprejem: uspešno dovršeno četrto šolsko leto, kar je treba dokazati s šolskim izkazom. K vpisovanju se morajo zglasiti tudi oči učenci, ki so se že prijavili in so izkaze že predložili. Začetna šolska maša bo v petek ob poldevetih. Pričetek pouka in vse, kar se tiče nabave šolskih potrebščin, se razglasi učencem po maši v šoli.

29. X. 1926. — 2450.

Izšla je BLASNIKOVA VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1927,
ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj vpoštovan in je še danes najbolj obračtan.

Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah. Opozorjamo na davčne spise, koje mora vsak čitati, da bo vedel, kaj smo plačevali nekdanj, kaj in koliko mora plačevati danes slasti Slovenija.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 dinarjev. Kjer bi je ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. BLASNIKA NASLEDNIKIH
tiskarna in litografski zavod
Ljubljana, Breg št. 12.

Proletarci!

Gostilne in kavarne,
ki nočejo vašega lista,
najbrže tudi vašega
denarja ne marajo.

Ustrezite jim!

Najcenejeje

flanelca, volnene jopice — vestje itd. pri

Šentpeterskem bazarju

Kette Murnova cesta štev. 8.

nakupiš razno zimsko
blago, kakor barhentl,

Tvornica dežnikov in solnčnikov L. MIKUŠ, LJUBLJANA

Mestni trg štev. 15

prporoča svojo bogato zalogo dežnikov v kakršnikoli
velikosti po najnižji ceni.

Vsi k „AMERIKANCU“ v Celje

odeje (koutre) od	Din 140.— naprej
šofaste moške obleke od	Din 400.— naprej
šofaste fantovske obleke od	Din 100.— naprej
čajgaste moške obleke od	Din 150.— naprej
čajgaste fantovske obleke od	Din 80.— naprej
čajgaste hlače od	Din 45.— naprej
moške kape, šofaste od	Din 30.— naprej
drukatno od	Din 9.50 naprej
belop l.	Din 10.— naprej

Ostanki po lastni ceni.

V zalogi velikanska izbira šofov, čajgov, svilenih robcev, predpasnikov, srajc, otroških oblek ter vsakovrstnih nogavic.

Ako res hočete štediti in poceni kupiti, potem se prepričajte in pridite k Amerikancu v Celje, pri farni cerkvi.

POZOR!

Zopet znižane cene!

Josip Šlibar

POZOR!

Zopet znižane cene!

Ljubljana, Stari trg 21, — poleg Zalaznika

Kontenina rujava Din 7.—, 10.—, 12.—	Angle ki poplēm	Čisto volneno blago za ženske širake
Kontenine za ruhe Din 27.—, 29.—, 34.—	za bluze in srajce Din 36.—, 40.—, 45.—	110—130 cm Din 40.—, 70.—, 120.—
Angleški šifoni Din 12.—, 15.—, 19.—	Različno blago	Prima moški štofi, lodni, kamgarni in
Robci, tucat Din 48.—, 70.—, 90.—	za ženske obleke Din 9.—, 16.—, 32.—	drugi Din 90.—, 200.—, 300.—

Vsako sredo in soboto prodaja ostankov.

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana, Frančiškanska ulica štev. 6

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade, najmodernejšje plakate in vabila za veselice, letno zaključke. Najmodernejšja uredba za tiskanje časopisov, knjig, brošur itd.

Stereotipija.

Litografija.

Kdor inserira v drugih listih, v »Napreju« pa ne, ta sam dovolj jasno pove, da ne mara odjemalcev iz delavskih vrst. V vaših rokah je kakšno **inseriratno politiko** delajo trgovci. — Trgovci so bolj navezani na Vas, nego Vi nanje!

PERILO IN OBLEKE

platno, sukno, plavino, volneno blago, nogavice, naramnice, robce, kravate, predpasnike, posteljno perilo, itd. kupite najboljše pri trvdki

I. N. Šoštarič

MARIBOR, Aleksandrova cesta štev. 13.